

Meșterul

Cu mulți ani în urmă, l-am întâlnit în pivnița actualei Săli "Majestic", unde funcționa "Teatrul nostru", o mână de om, potrivit lumina la un spectacol făcut de Șahighian. Îi spuneau toți "Meștere" și fusese adus de la Teatrul "Liga culturală", unde se remarcase în 1936 luminând actorii "într-o poiană de la Vălenii de Munte". Mi-a spus odată (și am toate motivele să-l cred): "Tatăl meu a fost cizmar la Teatrul Național, așa că eu am băut apă din teatru de când m-am născut".

Avar, a strâns din cutițele cu talent ale lui Ion Sava, Victor Ion Popa,

Marietta Sadova, Liviu Ciulei (de fapt, de la toți) pensulele cu care ani în șir a tot tras dăre de lumină pe fundalul negru al "cutiei". Tony Gheorghiu i-a deznodat beteala strălucitoare cu care își împodobește scena și i-a organizat-o în spații de alb-negru, dăruindu-i toate culorile și știința luminării unui decor.

Cheltuitor, și-a pus talentul și fanteria în toate spectacolele la care a colaborat, fie că s-au făcut în săli mari sau mici, ori în nopți cu lună plină, în grădini.

Vedetă, cronicarii au scris despre el la fiecare spectacol ca despre interpretul principal, iar străinii profesioniști

l-au trecut pe acest "poet al luminii" în rândul măștrilor cu epoleți de valoare europeană.

Conservator, l-au tras de mână, gata să i-o rupă, destui, ca să se mute pe alte scene. A rămas până la sfârșitul carierei la Teatrul Mic. Aflând că intenționez să scriu câteva rânduri despre el, mi-a spus emoționat că "e bine că, din când în când, cineva își mai aduce aminte și de cei pe care publicul nu-i vede, dar îi simte. Și asta este marea noastră mulțumire".

Titi Constantinescu este o fărâcă din teatrul românesc.

Constantin Dinescu

Maestrul Reus

„Și când toate astea nu vor mai exista, ce va fi în locul lor?” (Eugen Ionescu)

Regizor cu un talent pedagogic nemaipomenit. Obsedat de poezia lui Ion Barbu, Hölderlin, obsedat de viață, de munca actorului – actor fiind. Regizorul se implica, de fiecare dată, până la epuizare; minuțios în urmărirea detaliului, devenea diabolic atunci când lucra la „facerile”, „zidirile” lui, care erau viață-existență-ardere. Emil Reus era un împătimit de Dostoievski, un psiholog nemaipomenit, un riguros, dar și un „spurcat la gură”, un „geambaș de actori”, cum îi plăcea să-și spună. „Am ucenicit în preajma doamnei Marietta Sadova, am fost «țuțărul» marelui Țuțea!” – zicea, atunci când lucrurile mergeau bine la repetiție și – spun eu – merita transpirația, pentru că deveneam cu toții, pe rând, „George bun”, „Mihai bun”, „Ucu bun”, „Tăticu, te-am făcut om!”.

Sigur, mai erau și momente când „catharsis-ul trecea pe lângă noi” (vorba unui coleg) și „nu ne atingea” – și atunci deveneam brusc „inculți”, „agramați”, „Asta la Ciacova, nu la Reus!”. „La”-ul lui Reus devenise proverbial și, dacă nu-l luai... nu te spăla toată Bârzava, Timișul, Bega și nici măcar Dunărea, de la Baziaș până la vărsare. „Meșterul” a rămas pentru mine „Omul în sandale”, „Omul descheiat la cămașă”. Am avut bucuria să joc în *Pădurea împietrită* în regia lui, să văd un grandios spectacol Brecht – *Arturo Ui* –, montat la Timișoara și care ar fi putut rămâne în arhiva teatrului drept lecție pentru tinerii, mereu tinerii actori.

Demn de „Promoția de aur” a I.A.T.C., din care a și făcut parte, actor, pedagog, regizor, personalitate complexă – după atâta zidire –, a trecut spre odihnă. Binemeritată și veșnică recunoștință, Meștere!

George Drăgulescu, actor

